

Citu ES valstu pieredze par pasākumiem gaisa kvalitātes uzlabošanai

Grupa	Nr.	Aktivitātes	Aktivitātes paskaidrojums	Atsauce
Transports un satiksmes infrastruktūra	1.1.	Taksometru tehniskā stāvokļa uzlabošana: Minimālo prasību paaugstināšana attiecībā uz automašīnas vecumu un tehnisko stāvokli	Viens no veidiem, lai kontrolētu vieglo taksometru autoparka stāvokli, ir noteikt ierobežojumus, uz kādu pamata tiek izsniegta pašvaldības licence pasažieru pārvadājumu veikšanai. Šie nosacījumi var tikt balstīti uz automašīnu vecumu un/vai tehniskajiem parametriem, piemēram, atbilstība "Euro 6" standartam, hibrīda vai elektrisko dzinēju auto, u.c.	1
	1.2.	Taksometru tehniskā stāvokļa uzlabošana: Pasākumi videi draudzīgāku taksometru pakalpojumu attīstībai pašvaldībā	Pašvaldība, izdodot licenci pasažieru pārvadājumu veikšanai ar vieglajiem taksometriem, var: - Piemērot sodus uzņēmumiem, kuru autoparks rada lielākas emisijas un nodokļu/licences maksas atvieglojumus uzņēmumiem, kuru autoparks ir aprīkots ar elektrodzinēju, hibrīda dzinēju u.c. zemāku vai 0 emisiju dzinēju veidiem; - Noteikt maksimālo licenzējamo automašīnas vecumu; - Piedāvāt subsīdijas zemu vai 0 emisiju automašīnu iegādei.	1
	1.3.*	Kopēja maršruta plānošana un automašīnu koplietošana nodrošinātu mazāku veikto braucienu skaitu un attiecīgi zemākas emisijas		2
	1.4.*	Pie luksofora uzstādīts atpakaļ skaitīšanas taimeris sniedz vairākus ieguvumus: - palīdz gājējiem izvērtēt brauktuves šķērsošanas spējas atvēlētajā laikā, tādējādi arī veicinot gājējiem drošāku brauktuves šķērsošanu; - satiksmes dalībniekiem ir iespēja izlīdzināt transporta plūsmu pirms luksofora; - optimāli plānot apstāšanos pie luksofora; - ļoti iespējams, ka autovadītājs, zinot, cik ilgi būs nepieciešams gaidīt, labprātīgi izslēgtu automašīnas dzinēju		3
Izglītošanas pasākumi	2.1.	Pasākumi izmešu samazināšanai (nesamazinot autotransporta plūsmu): Informēšana par ietekmi uz gaisa kvalitāti no dzinēja darbināšanas tukšgaitā	Tas ir iespējams ar dažādām sociālām kampaņām (informatīvie bukleti, atslēgu piekariņi, plakāti autobusu pieturās, ceļa zīmes u.c.), kas vērstas tieši uz kādas vietas, piemēram, skolas, taksometru parka u.c. apmeklētājiem. Šis pasākums ir attiecināms tieši uz vietām, kur ir atļauta autotransporta apstādināšana un kravas vai pasažieru uzņemšana.	4

Grupa	Nr.	Aktivitātes	Aktivitātes paskaidrojums	Atsauce
	2.2.	Pasākumi izmešu samazināšanai (nesamazinot autotransporta plūsmu): ierobežojumi dzinēju darbināšanai tukšgaitā	Ir iespējami vairāki veidi, kā ierobežot dzinēju darbināšanu tukšgaitā: 1) Naudas sodi automašīnu īpašniekiem par automašīnas darbināšanu tukšgaitā, kamēr automašīna ir novietota stāvvietā (20 £ liels sods Lielbritānijā; no 105 līdz 475 \$ sods ASV). Attiecināms uz visiem autotransporta veidiem publiskajā satiksmē, t.sk. taksometriem, privātiem auto, autobusiem. Sods nav attiecināms uz autotransporta līdzekļiem, kuri: - lēni pārvietojas ceļa remonta darbu vai sastrēguma dēļ; - ir apstājušies pie luksofora; - darbina dzinēju ar nolūku atkausēt aizsalušu stiklu; - atrodas testa režīmā vai remontdarbu laikā. 2) Atļauta dzinēju darbināšana ar laiku līdz vienai minūtei, ja automašīna novietota stāvvietā. 3) Obligāts nosacījums – uz automašīnas informatīva uzlīme ar tekstu "Izslēdz dzinēju, izslēdz piesārņojumu".	5, 6, 7
	2.3.	Videi draudzīgas auto vadīšanas apmācības	Videi draudzīga auto vadīšana ietver atbilstošākā un efektīvākā braukšanas stila izvēlēšanos, ņemot vērā transportlīdzekļa ātrumu, ātrumu pārslēgšanas laiku, spiedienu riepās, paātrinājumu un bremzēšanu. Šādu apmācību veikšana sevišķi svarīga ir tieši dažādu pārvadājumu un atkritumu apsaimniekošanas sistēmu transportlīdzekļu vadītājiem.	8, 9
Monitoringa pasākumi	3.1.	Ik gadu apkopot informāciju par gada vidējās diennakts satiksmes intensitātes rādītājiem	Iespējama dažādu datu avotu kombinēšana. Tiek veikta manuāla transportlīdzekļu uzskaitē vairākās vietās pilsētā (skaitīšanas sezonas ilgums ir no marta līdz oktobrim). Iegūtie dati tiek savienoti ar informāciju no automatiskās uzskaites iekārtām, lai varētu aprēķināt gada vidējās diennakts satiksmes intensitātes rādītājus katrā punktā. Šie diennakts dati kopā ar informāciju par ceļa garumu ļauj aprēķināt nobrauktos attālumus pa transportlīdzekļu veidiem, dažādas nozīmes ceļiem un reģioniem.	10
	3.2.	Automatizētā automašīnas reģistrācijas numuru zīmes atpazīšanas sistēmas ieviešana		11

Piezīmes:

- * Aktivitātes, kas izrunātas ar atbildīgajiem departamentiem un tiek uzskatītas, ka to ieviešana nedos vēlamo efektu
- 1 Londonas pilsētas pašvaldības par transporta jautājumiem atbildīgās organizācijas „Transport for London” mājaslapas sadaļa „Īpaši zemo emisiju zona taksometriem un privātajam transportam” („Ultra Low Emission Zone for taxi and private car”) <https://tfl.gov.uk/modes/driving/ultra-low-emission-zone/taxi-and-private-hire-requirements>
- 2 Lielbritānijas nacionālā automobiļu koplietošanas pakalpojumu mājaslapas sadaļa „Kā strādā automobiļu koplietošana” („How Car Sharing works”) http://www.nationalcarshare.co.uk/ncs/how_it_works
- 3 Dienvidaustrālijas štata satiksmes plānošanas un infrastruktūras departaments – Infrastruktūras projekti http://www.infrastructure.sa.gov.au/major_projects/pedestrian_countdown_timer
- 4 Islingtonas pilsētas pašvaldības mājaslapas sadaļa „Piesārņojums” („Pollution”) https://www.islington.gov.uk/environment/sus_pollute/air_quality/vehicle-air-pollution
- 5 Skotijas valdības izstrādātās vadlīnijas „Vietējās pašvaldības pilnvaras pieprasīt autovadītājiem izslēgt motorus stāvošām automašīnām” („Local authority powers to require drivers to switch off engines when parked”) <http://www.gov.scot/Publications/2003/04/16936/21249>
- 6 Ilgtspējīgas autovadīšanas kustības medijs. „Naudas sodu ieviešana par motoru darbināšanu stāvošām automašīnām” („Enforcing Traffic Fines for Idling”) <http://www.treehugger.com/cars/enforcing-traffic-fines-for-idling.html>
- 7 Braitonas un Hove pilsētu pašvaldība. „Pašvaldība atbalsta zemo emisiju klases taksometrus” („Council encourages low emission taxis”) <https://www.brighton-hove.gov.uk/content/press-release/council-encourages-low-emission-taxis>
- 8 Blaby pilsētas pašvaldība. „Blaby pilsētas gaisa kvalitātes rīcības plāns” („Blaby’s air quality action plan”) www.blaby.gov.uk/EasySiteWeb/GatewayLink.aspx?allId=12643
- 9 Eiropas Komisija, Programmas „Saprātīga enerģija Eiropai” („Intelligent Energy – Europe”) projekts RECODRIVE („Rewarding and Recognition Schemes for Energy Conserving Driving, Vehicle Procurement and Maintenance”) <https://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/en/projects/recodrive>
- 10 Lielbritānijas Transporta departaments, metodikas „Ceļu satiksmes novērtējums” piezīmes („Road traffic estimates”) https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/524848/annual-methodology-note.pdf
- 11 R. Saini. Automatizētā automašīnas reģistrācijas numuru zīmes atpazīšanas sistēmu tirgus 2025 – analīze un prognozes, gala lietotāji un sistēmas tipi <https://www.linkedin.com/pulse/automatic-number-plate-recognition-anpr-market-2025-ramesh-saini?articleId=8239585516877131051>